

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid Oirschot

NIEUWSBRIEF januari 2022

Voorwoord

In achttiende-eeuwse doopboeken kom je nog wel eens een afwijkende notatie tegen voor de namen van de maanden september, oktober, november en december. Dan schrijft de pastoor 7-bris, 8-bris, 9-bris en 10-bris. Septem is het Latijnse woord voor 7. September betekent dus eigenlijk de zevende maand, en die wordt gevolgd door de achtste (octo), negende (novem) en tiende (decem) maand.

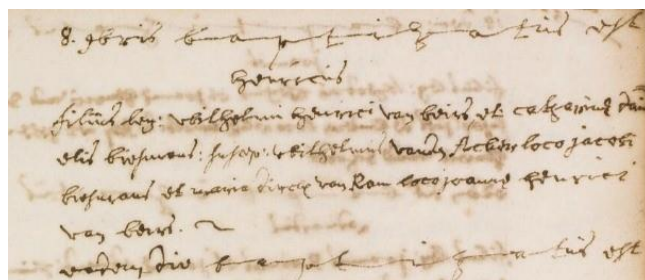
De telling gaat terug op de jaartelling uit de tijd van de Romeinse republiek, toen het nieuwe jaar begon op 1 maart. De vijfde maand (quintillis) werd later genoemd naar Julius Caesar (juli), en de zesde maand (sextillis) naar keizer Augustus. Dezelfde Julius Caesar voerde één jaar voor zijn dood als pontifex maximus (opperpriester) de naar hem genoemde Juliaanse kalender in, en pas vanaf dat moment begon het nieuwe jaar op 1 januari. De schrikkelag (29 februari) was dus voor de oude Romeinen één keer in de vier jaar de laatste dag van het jaar.

Op de een of andere manier vind ik het een bemoedigende gedachte dat onze jaartelling, en de namen van de maanden, gebaseerd zijn op een traditie die rond 713 voor Christus ontstond. Het betekent dat onze snelle, aan veel veranderingen onderhevige tijd nog wat stabiele ijkpunten kent die honderden of, zoals in het geval van onze jaartelling, duizenden jaren oud is.

Zo beschouwd vierden we ongeveer een week geleden voor de 2067-ste keer het begin van het nieuwe jaar op 1 januari. Laten we hopen dat 2022 (MMXXII) een keerpunt wordt waarin we afscheid kunnen nemen van de wereldwijde Coronacrisis, zonder de lessen die we daaruit geleerd hebben te vergeten. Waarin we elkaar wederom in levende lijve kunnen ontmoeten zonder angst voor besmetting en het jaarprogramma van onze heemkundekring zonder voorbehoud kunnen uitvoeren.

Ik wens u allen, namens het bestuur, een gelukkig nieuwjaar, of, zoals de Romeinen zouden zeggen: Felix sit annus novus!

Een fragment uit het doopboek van Oirschot: op 8 9bris (november) (1729) is gedoopt Henricus, de zoon van Willem Henrick van Beers en Catharina Daniel Biesmans.

Anton Neggers Voorzitter

Lezing Donderdag 10 februari 2022

***'Ons Brababants dialect, met een knipooog'* door Rien Bekkers**

Donderdagavond 10 februari 2022 start om 20.00 uur de lezing *'Ons Brababants dialect, met een knipooog!'* door spreker Rien Bekker in Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot.

Op deze avond gaan we op een gezellige manier heel wat opsteken over onze mooie streektaal. Rien Bekkers uit Olland komt onze leden van "De Heerlijkheid Oirschot" uitleggen waarin de taal van ons, Brabanders, per regio zo totaal verschilt met die van andere streken. Op een vooral humoristische wijze komt hij uit de doeken doen waarom dat in de loop der eeuwen zo gegroeid is. Ook komt hij aan de hand van de *"BITO-toets"* op een luchtige wijze onze kennis van het Brabants meten.

Voor deze test is examenvrees beslist overbodig... Ons dialect lijkt naar de achtergrond te verdwijnen omdat we de hele dag op tv, op de radio, op school en op het werk Algemeen Gebruikt Nederlands horen. Er wordt verondersteld dat we dat daar ook spreken en daarnaast liefst ook nog Engels kennen. Toch horen we om ons heen gelukkig nog veel mensen "buurten" in onze eigen dialect. Een paar weken per jaar is dat zelfs weer helemaal in, helemaal "cool", helemaal "hip" om "Plat Brabants" te praten en te schrijven! Dat is rond Vastenaovend / Carnaval.

Dan komen ook de Brabantse conferenciers ofwel de tonpraters weer op tv met hun "buuts" in hun eigen bijvoorbeeld Roois, Sterksels of Boxmeers dialect. Dat trekt veel kijkers. Niet voor niets is het "Keienbijters Kletstoernooi" om de Zilveren Narrenkap in Helmond op Omroep Brabant een onbetwistbaar kijkcijfer hit .
Waarom dialect zo onlosmakelijk verbonden is met die carnavalsperiode en juist dan weer zo heerlijk de boventoon voert, gaan we deze avond van Rien horen.

Na de pauze gaan we genieten van een optreden van zo'n Brabantse (dialect) conferencier. Deze kletser heeft twee keer (!) de Zilveren Narrenkap gewonnen en is daarnaast ook nog kampioen van Zuid-Nederland. Een kei dus op kletsergebied. Dan kunnen we met eigen Skôn Orre horen hoe leuk humor in ons eigen dialect kan zijn. Zo'n optreden is in deze dagen heel toepasselijk omdat het dan binnenkort weer carnaval is. Het belooft een luchtige, informatieve avond te worden met een humoristische inslag.

De lezing is gratis toegankelijk voor leden van de Heemkundekring Oirschot. Ook niet-leden zijn van harte welkom; voor hen geldt een entreebedrag van € 4,-. De lezing start om 20.00 uur in Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot.

We verzoeken bezoekers dringend om zich vooraf aan de lezing tot uiterlijk **5 februari a.s.** aan te melden via secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl zodat we tijdig de locatie kunnen informeren om te zorgen dat alles conform de corona-richtlijnen veilig wordt geregeld. Verder attenderen we bezoekers erop dat u aan dient te tonen gevaccineerd te zijn (QR-code of vaccinatiebewijs) of negatief getest (via een testbewijs). Tevens wordt verzocht bij binnenkomst een mondkapje te dragen.

Mocht de lezing onverhoopt niet door kunnen gaan dan ontvangt u hierover bericht.

Mededeling vanuit de heemkamer

In de heemkamer zijn de twee computers vernieuwd (mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds).

Deze computers zijn snel en goed te gebruiken met name voor het opzoeken van zaken op internet inclusief dus het raadplegen van onze eigen site. Dus opzoeken digitaal in de Campinia's en de Van den Herds kan daar via de site ook goed en snel op onder het kopje "Naslag". Verder vind je ook de inventaris van onze archieven.

Kortom: die computers zijn door eenieder te gebruiken.

In principe gaan we er vanuit dat de gastheren/gastvrouwen de computers kunnen aan- en uitzetten. Het beheer van de computers en de randapparatuur ligt bij Han Smits en Bas Hehemann. Graag aan een van hen melden als er vragen zijn of als er iets niet naar behoren functioneert.

Veel plezier bij het gebruik van de computers.

Namens het bestuur

Mededeling over de site van de heemkundekring

De internetsite www.deheerlijkheidoirschot.nl is "opgefrist".

Allereerst is de look wat vriendelijker gemaakt. Ook kan nu bekeken worden wat voor documenten er in ons archief zitten.

Tevens is er een Knop "Naslag" toegevoegd, waaronder alle Campinia's en de Van den Herds raadpleegbaar zijn inclusief een compleet register.

Het streven is om onder het kopje "Naslag" ook het resultaat van de werkgroep "Bijnamen" te plaatsen. Naar verwachting zal dit over een paar weken geregeld zijn.

Het belooft interessant en gemakkelijk te worden, dus hou de site in de gaten!.

Namens het bestuur

Uitgaven en mededelingen

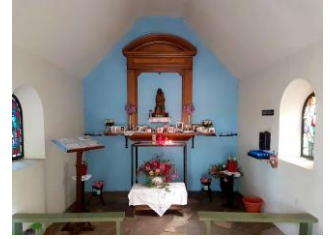
- 1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

- 2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link:

www.deheerlijkheidoirschot.nl

- 3) In het tijdschrift De Koerier nr 91 van jl december stond een foto van De Mariakapel in Westelbeers, gebouwd in 1637, die het verhaal vertelt van de pestepidemie die het gebied zwaar trof. Bewoners plaatsen hier de foto's van overledenen bij Maria.

- 4) De uitdrukking 'de pijp uit gaan' houdt in dat iemand sterft en heeft niets te maken met pijproken. De uitdrukking is vermoedelijk afkomstig uit de konijnen- en dassenjacht. Jagers noemden de gangen tussen konijnenholen ook wel pijpen. Als een konijn tijdens het jachtseizoen de pijp uit ging, had het beest een grote kans om doodgeschoten te worden. Het konijn ging dan de pijp uit!

- 5) Huiske: Zullie han't vruuger al. Wè is 't toch vort 'n wèelde war. Waor haole ze 't vendaon 'n vrijstaond huiske in 't gruun asse mee vekaansie gaon. Mar dè is toch gin nuuwke mir, ak 't oe zegge maag. As kènd ha'n wij zò'n huiske al dè in de buskes laag. /Citaat Kiske, Tilburg uit Tijdschrift Brabants jrg. 8, nummer 3, dec. 2021/

- 6) Jos Swanenberg, bekendom zijn werk ter ondersteuning van de Brabantse streektaal, gaat Erfgoed Brabant verlaten. Per 1 januari treedt hij in dienst van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen bij het Meertens Instituut. Hij blijft als bijzonder hoogleraar verbonden aan Tilburg University en de Erfgoed Brabant Academie.

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

**Momenteel is de Heemkamer vanwege Corona helaas op maandagavond gesloten.
Zodra de heemkamer weer geopend wordt krijgt u hiervan bericht.**

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, neem dan contact op met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 06-20721014).

Activiteitenkalender Voorjaar 2022

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Donderdag 10 februari 2022	Lezing Ons Brabants Dialect Locatie: zaal café 't Vrijthof/ Graag vooraf aanmelden!
Donderdag 17 maart 2022	Lezing De archeologie van stad en platteland in de Kempen Locatie: Harmoniezaal restaurant De Burgemeester
Donderdag 31 maart 2022	Jaarvergadering Heemkundekring Locatie: zaal café 't Vrijthof
Donderdag 21 april 2022	Lezing Oost-Indisch Doof Locatie: zaal cafe 't Vrijthof